

ТУШКЕНДҲАҚИҚАТӢ

РӮЗНОМА 1928 ИИИ 11 ДЕКАБРДАН ЧИКА БОШЛАГАН

Вилоят ижтимоий-сиёсий рӯзномаси

КОНФЕРЕНЦИЯНИНГ ИККИНЧИ БОСҚИЧИ ҮТКАЗИЛДИ

Кече Ӯзбекистон Халқ-Демократик партияси Тошкент вилоят ташкилоти Таъсис конференциясининг иккинчи босқичи бўлиб ўти. Конференцияда ӮзХДП вилоят Кенгаши ва тафтиш комиссияси сайданди. Сўнг ижроия бюро аъзолари ва котиблар сайловлари үтказилди.

Тошкент вилоят ижроия қўмитасининг раиси Э. Рўзиев бир овоздан ӮзХДП Тошкент вилоят Кенгаши бинринчи котиби ва ижроия бюро аъзоси қилиб сайланди. Халқ депутатлари Ангрен шаҳар Кенгаши раиси бўлиб ишлаб келган У. Турғунов иккинчи котиби ва ижроия бюроси аъзоси, Ӯзбекистон Компартияси Тошкент вилоят қўмитасининг собиқ котиби Ш. Жалилов ва шу қўмитасининг масъул ходими Н. Жданов ўртоқлар котиби ва ижроия бюроси аъзолари этиб сайландилар. Ю. Антипин, Д. Жаҳонгирова, М. Исмоилова, Т. Мирёқубов, И. Урунов, Б. Фозилов, С. Юсупов ўртоқлар эса вилоят Кенгаши ижроия бюросининг аъзолигига сайландилар.

Тафтиш комиссиясининг йигилишида ана шу комиссиянинг раиси қилиб М. Еқубов сайланди.

Конференцияда Ӯзбекистон Халқ-Демократик партияси Марказий Кенгашининг иккинчи котиби А. Носиров қатнашди.

УН ИККИНЧИ ЧАҚИРИҚ ӮЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ КЕНГАШИ САҚКИЗИНЧИ СЕССИЯСИНИНГ ОЧИЛИШИ ТҮҒРИСИДА

Ун иккинчи чақириқ Ӯзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг саккизинчи сесияси 1991 йил 18 ноябрь куни соат 10 да Ӯзбекистон Республикаси Олий Кенгаши мажлислар залидаги очилади.

ӮЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Ӯзбекистон Республикаси халқ депутатлари 17 ноябрь куни эрталаб соат 9 дан 19 гача Ӯзбекистон Республикаси Олий Кенгаши мажлислар залидаги фойесида рўйхатга олинадилар.

ӮЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ. ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ГУРУҲЛАРИ ВАКИЛЛАРИ КЕНГАШИНИНГ ҚАТНАШЧИЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Ӯзбекистон Республикаси халқ депутатлари гуруҳлари вакилларининг кенгаши эртага, 17 ноябрь куни соат 11 да Ӯзбекистон Республикаси Олий Кенгаши мажлислар залидаги бўлади.

Бекободдаги Ӯзбекистон металлургия заводи халқ ҳўжалиги учун қувурлар ишлаб чиқара бошлаганига ўн ой бўлди. Шу вақт ичida корхона З минг тоннадан сал кўпроқ маҳсулот тайёрлади. Аслида бу бир ойлик норма, холос.

Хўш, корхона тўла қувур, билан ишламаётганлигининг боиси нимада?

Гап шундаки, «Вторчермет» шартнома бўйича металл юборишда узилишларга йўл қўйди. Натижада

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН БИЛАН МОЛДОВА ҲУКУМЛАРИ ЎРТАСИДА ТУЗИЛГАН БИТИМ ИМЗОЛАНДИ

Тошкентда 14 ноябрь куни Ӯзбекистон Республикаси билан Молдова Республикаси ҳукуматлари ўртасида 1992 йилда савдо-иқтисодий ҳамкорлик қоёндлари тўғрисида тузилган битим имзоланди.

Хужжат ўзаро маҳсулот

етказиб беришни шу йилги даражада сақлаб туришини кўзда тутади. Бунда қабул қилинган мажбуриятларнинг бажарилишини иккала томон назорат қилиб боради.

Битимни: Ӯзбекистон ҳукумати номидан — Ӯзбекистон Республикаси Президент-

ти ҳузуридан Вазирлар Маҳкамаси Раисининг ўринbosari K. Ҳаққулов, Молдова ҳукумати номидан — Республика Баш вазирининг биринчи ўринbosari A. Сангели имзоладилар.

Журналистлар билан сұхбатда улар битимни имзоланиши республикалар ўртасида алоқаларни йўлга кўйишига доир муҳим қадам эканлигини айтдилар.

(ЎзТАГ).

Ӯзбекистон Республикаси ҳукумати билан Молдова Республикаси ҳукумати ўртасида 1992 йилда савдо-иқтисодий ҳамкорлик принциплари тўғрисида БИТИМ

Ӯзбекистон Республикаси ҳукумати ва Молдова Республикаси ҳукумати, кейинги ўрнинларда «томонлар» деб алалди, савдо-иқтисодий алоқаларни ривожлантиришдан, ҳар иккала республика ҳўжалик субъектлари ўртасида бозор муносабатлари учун қўйилади. Шаршарийларни қўйишига асосдан тегиши бошқарув орнани орқали назорат ўнатилиди.

1-МОДДА

Республикаларнинг ўзаро савдо-иқтисодий муносабатларини тенг ҳуқуқли шериклар, ўзаро фойдали ва маҳсулотларни муқобил айропашлаш асосида амалга оширадилар ҳамда бир-бирларига иқтисодий зарар етказадиган хатти-ҳаракатлар қилинадилар.

2-МОДДА

1992 йил учун шартномалар тузишда 1990 йилда вужудга келган республикалараро маҳсулот ва товарлар етказиб бериш лимитлари ҳажмлари асос учун қабул қилинади.

1 ва 2-иловаларга мувофиқ маҳсулотлар ва товарларнинг энг муҳим турларини етказиб беришни бошқарува

риб бориш ва назорат қилиш ҳукуматлар даражасида амалга оширилади.

Муҳим турлар рўйхатига кирмаган маҳсулотларни ўзаро етказиб бериш учун шартномалар тузиш устидан тегиши бошқарув орнани орқали назорат ўнатилиди.

Маҳсулотларни ўзаро етказиб беришнинг вужудга келган ҳажмларини, айниқса тармоқ ичидаги тармоқларко операция алоқаларини сақлаб қолишида ҳўжалик субъектларига ёрдам кўрсатилиди ҳамда корхоналар томонидан ўнатилидиган бевосита ҳўжалик алоқаларини чеклаш жорий қилинмайди.

3-МОДДА

Мазкур битимнинг 1 ва 2-иловаларида назарда тузилган ўзаро маҳсулот етказиб бериш юзасидан ҳўжалик шартномалари тузиш 1991 йил 10 декабргача амалга оширилади.

4-МОДДА

Нарх-наво белгилаш соҳасида ягона сиёсат ўтказилади ва ўзаро ҳисоб-китобларда тегишили нархларни бошқариш бўйича биргаликда қарорлар қабул қилинади ҳамда ҳар иккала

республика корхоналари ва ташкилотларига маҳсулотлар (ишлар, хизматлар) белгиланган ва шартнома нархлари бўйича етказиб берилади.

5-МОДДА

Томонлар маҳсулотларни ўзаро етказиб беришнинг таъминлаш учун зарур чоралар кўришга, давлат статистика органлари орқали маҳсулотлар етказиб беришнинг қандай бораётганлиги тўғрисида ҳар кварталда ҳисобкитоб юритилиши ташкил этишига ва ўзаро ахборот айропашлашга, маҳсулот етказиб берувчиларни манбаатдорлиги ва жавобгарлигини ошириш маҳсадида иқтисодий рағбатлар ва жазоларни қўллашга келишиб олдилар.

6-МОДДА

Томонлар ҳар иккала республиканинг корхоналари, ташкилотлари ва фуқароларига тегишили транспорт воситаларининг ўз ҳудудларидан ўтишининг мавжуд тартибини сақлаб қолиши тўғрисида келишидилар. Томонларнинг ташаббусига кўра юк ташиш ва уни олиб ўтиш, шу жумладан, тран-

(Давоми З-бетда).

СУРАТДА: БИТИМИ ИМЗОЛАШ ПАЙТИ. В. МИЛЕНЬКИЙ (ЎЗТАГ) ОЛГАН СУРАТ

• Долзарб мавзуда сұхбат •

— Малик ақа, қадрият түшүнчеси асосида нималарни аңглыш мүмкін?

— Бу түшүнчанинг қамрови ниҳоятта көнг бўлиб, тарихи ҳам инсоният пайдо бўлгандан бошланган. Исон тил, тафакур биланги эмас, балки ўз қадриятлари, уларни қадрлаш ва авлодларга мерос қилиб қолдириш билан бошқа мавжудотлардан фарқланади. Ўз қадриятини англамаган, уни асрар-авайлай олмаган киши манқуртди. Хўш, ҚАДРИЯТ ўзи нима? У инсонларнинг ўзаро алоқаси, меҳнат муносабатларидан келиб чиқадиган одатлар, удумларидир. Булар жамлани, халқнинг доимири ривожланиб борувчи аңаңасига айланади. Халқнинг қадр-қиммати, миллийлиги, донишмандлыги унинг урф-одатлариди айниқса, билинади. Туркий халқларнинг бош-оёқ ақлидрок, фозиллик, зукколик, фасоҳатлилик асосида курилган удумлари, одатлари ёки бир сўз билан айтганда аңаңалари унинг аждодларидан қолган буюк мероси, ўтмишдан суюк суреб келган табаррук одобномаси мажмуудир. Демак, аңаңалар халқнинг бамисоли жонли дарслигидир. Уни ўрганмаган, ундағы ибратли йўл-йўриқка амал қиласмаган кишининг ҳолига вой. Халқмизнинг маънан бой аңаңалари фақат унинг ўз заминидагина эмас, балки қўшни туркӣ, қолаверса. Шарқ халқлари билан бирордарларда яратилган. Англашилдик, булар ҳам ўз характеристи билан шарқонадир. Жуда кўплаб удумлардан айримларини аниқ мисолларда кўриб ўтдилек. Масалан, тўрт унсур түшүнчеси мавжуд. Шулардан бириси сув ҳақидаги түшүнчани олайлик. Сув Шарқда жуда муқаддас ҳисобланган. Шу боисдан у билан боғлиқ бир қатор маросимлар вужудга келган: «суст хотин», ёмғир ёғдириш, булоқ кўзини очиш ва ҳоказо. Халқнинг таъкидлашича, инсон туғилгандан то сўнгги йўлгача сув унга ҳамроҳ. Зоро, одам дунёга келганда у то пок сувга олинмагунча искалмайди. У кўз юмгач ҳам ювии, таралиб тупроққа қўйилади. Бу оралиқда яъни, тириклида сув ҳаёт бахш этади. Борлиқ мавжудотни яшнатиб, нознемет етказади, тозалигини татминлади.

Ҳазрати Хизр номи билан машҳур авлиё тўғрисидаги афсоналарни эсланг. Бу ном доимо сувга бориб тақалади. Авлиё одамлар сувсизликдан қийналган жойда пайдо бўлиб, сув чиқаришга кўмаклашади, хасасини судраб ўтган жойда аригу, анҳору дарёлар ву-

УЗБЕК романчилигининг асосчиси Абдулла Қодир: «Мозийга қайтиб иш кўрмоқ хайрли дейдилар», деб ёзди.

Дарҳақиқат, шундай. Айниқса тарихдан, аждодлар аңаңаларидан узилши бўлган кейинги бир неча ўн йиллар улкан адабининг нақадар ҳақоний сўз айтганлигини исботлади.

Қадимги аңаңаларимиз аждодларимизнинг бизга қолдирган бебаҳо ва бетакрор меросларидир. Бу галги сұхбатимиз айнан шу мавзуга багишланган. Мухбиримиз Абдулла Қодир номли маданият олий билимгоҳи кафедра мудири, филология фанлари доктори, профессор Малик Муродов билан учрашиб, сұхбатлашди.

иккитагина кўчирма келтираман:

«Улиб кетган барча авлодларнинг традициялари худди бир даҳшатдай тирик кишиларнинг миясини ғовлатиб турдади».

(К. Маркс «Луи Бонаратининг ўн саккизинчи брюмери» 2-бет).

«Миллионлар ва ўн миллионлар одатининг кучи энг даҳшатли кучдир».

(Ленин, Тўла асарлар тўллами, 41-том, 30-бет).

дуо—фотиҳалар ўқилиб, бир-бирларига соғлиқ, омонлиқ, баҳту-омад, яхши кунлар, эл-юртга мўл-қўллилик, тинчлик тилаганлар. Қишлоқларга кираверишда ҳам гулханлар ўқилиб, ташрифчилар ҳам шу маросимда қатнашганлар. Баъзи ҳолларда жонлик сўйиб, эл-юртга тарқатилган. Бу ҳақда тарихчи Наршахий «Буҳоро тарихи» китобидаги әтган эди. Афсуски шу ва шунга ўхаш қадимий аңаңаларнинг моҳияти тушуни билди.

— Домла, шу ўринда инсон учун энг азиз бўлган неъмат, зарурий эҳтиёж бўлган ион қадри билан боғлиқ удумларимиз тўғрисида ҳам гап юритайлик.

— Юқорида қадрият түшүнчесининг қамрови кенг эканини қайд этгандик. Дарҳақиқат, қадрият ҳаёт, табиат, жамият соҳасининг ҳамма томонини қамраб олади.

Бизнинг даврда халқимизни азал-азалдан оч-юпун, камбағал, хору зор, муте бўлиб келган деган түшунча пайдо бўлди. Мен буни мағруру буюк, доною зукко, ишбайлармон, меҳнатсевар халқимизга нисбатан туҳмат деб биламан. Негаки, халқимиз доимо эртанги куниғани ўйлаб иш тутган. Қишиғани ёзда еган. Сандиқ сандиқ дону омборларда егуликинг барча тури мав-

жасур, иродали бўлиб етишиши учун кўплаб ўйинлар яратилган. Масалан, иккита оралиғига қиласарқон тортилиб, ундан осилиб ўтиш, қоядан арқон ташлаб, унга чиқиш ва тушиш, томдан томга сакрас, сувун суртилган ходага чиқиб, унинг устидаги түхфани олиш, отда ва пиёда улоқ, «подшо—вазир», ер олиш, «декон—декон», товон тепар, кураш, арқон тортиш, қўлда куч синашиш, тўнка ёриш, тош кўтариш, калла уриштириш, «зув-зув», ҳалфони чиллак уриш, овшув (хоккейнинг бир тури), човгон, эшакулоқ ва ҳоказолар. Шунингдек, миллий рақс ўйин санъатидан: йигитлар ўйини, бешқарсан, чўпон ўйини, бўри ўйини, таёқ ўйини, елка уришириш, ногора ўйинлари, лаган ўйини...

Буларнинг барчаси юқорида таъкидлаганимиздек, халқ ҳаётидаги кенг ўрин тутган бўлиб, ёшлар тарбиясида мухим ҳисобланган. Биссанаб ўтган ва бошқа хилжисмоний чиниқиши билан боғлиқ удумларидаги маънавиятга боғлиқ аңаңалардан айримларини ҳам қайд қилиб ўтишин истар эдик. Масалан, адабётсанъат билан боғлиқ «Ҳиссаҳонлик», «Гўрўғлихонлик», «Тариххонлик», «Маддоҳлик», «Баҳру-байт», «Гап-гаштак», «Воизлик», «Мударрас тайинлаш», «Қаландархонлик», «Навоийхонлик», «Бедилхонлик», «Машрабхонлик» ва бошқалар. Биргина китоб қадри билан боғлиқ бўлган удумларимизни эслайлик. Халқимизда имлга эҳтиёж кучли бўлиб келган. Шу боисдан ҳам китобни йиртмаслик, уни ифлос жойда қолдирмаслик, уй тўрига теришлик, бошга қўйиб ётиш, зиёлиларни ҳурматлаш, китоб кўриб башоратлар қилиш каби ибратли одатларимиз кўп бўлган. Китоб энг яхши совға ҳам ҳисобланган. Китобга бўлган ҳурмат боис ҳам минг йиллик дастхатлар бизгача етиб келгандир. Яна халқ мақолаларига мурожат қиласилек:

Қатра-қатра йигилиб дарё бўлур.

Оз-ўз ўрганиб доно бўлур. Кийим устингни, китоб ақлингни безайди.

Китобсиз уй—қуёшо кун.

Китоб кўзгу — унда оламни кўрасан.

— Малик ақа, минг йиллик аңаңалар, байрамларининг шу кунларгача сақлашиб қолгаилиги ҳайратли дод. Бунинг боиси нимада?

— Халқимиз қадимдан ўзининг бетакрор ва пурмаъно, олийжаноб ва ибратли удумларига эга бўлиб келган, дедик. Аждодларимиз яратиб қолдирган бу буюк мерос тарих тўғонларини, турли қаршиликларни енглиб, биззага етиб келаолганлигининг боиси уларнинг ҳар бирин ҳаётини тажриблар асосида юзага келгани ва синовлардан ўтганлигидир. Иккичидан, уларнинг заминидаги кўплаб инсоний фазилатлар мавжуд. Учинчидан, бу аңаңалар нафақат бизнинг халқимиз, балки қўшни халқлар учун ҳам дастур бўлган. Бу одатлар тарбия билан ҳам боғлиқидир.

— Қадриятлар

дегандаги

қадимий

ўйинлар

ҳам түшунилади.

Аммо уларнинг

кўпчилиги

унут бўлиб бор-

моқаддас

шарифлар

дастур

бўлган.

Бу эса мояхиятнан умумбашарийдир.

Тўртингидан, уларнинг

рамзийлиги

ўзига хос

миллий

хусусиятларга

эгалигидар.

Биз бу аңаңаларни

сақлаш

ва ҳаётта

қайтаришда

фидоийлик

кўрсатмогимиз

керак.

Зоро,

мустақил

жумҳуриятимизда

ўзининг юқсан

гоялар билан

сугорилган ҳам шаклан,

мазмунан

миллий

аңаңаларимиз

бўлмоғи шарт.

Сұхбатдош

Дилмузод

ҚАДРИЯТЛАРИМИЗНИ ҚАДРЛАЙЛИК!

унга таҳорат ушатиш, ҳатто тупуриш, ахлат ташлаш, ифлослантириш гуноҳ ҳисобланган. Бу ҳол ҳалқ оғзаки ижодида кенг тасвирланиши, ҳалқона, тарбиявий аңаңаларда кенг ўрин тутиши жуда характерлиди. Келинг, шу ўринда сув билан боғлиқ мақолларни эслаганда яратилган. Англашилдик, булар жамлани, халқнинг бамисоли жонли дарслигидир. Уни ўрганмаган, ундағы ибратли йўл-йўриқка амал қиласмаган кишининг ҳолига вой. Халқмизнинг маънан бой аңаңалари фақат унинг ўз заминидагина эмас, балки қўшни туркӣ, қолаверса. Шарқ халқлари билан бирордарларда яратилган. Англашилдик, булар ҳам ўз характеристи билан шарқонадир. Жуда кўплаб удумлардан айримларини аниқ мисолларда курилган: «суст хотин», ёмғир ёғдириш, булоқ кўзини очиш ва ҳоказо. Халқнинг таъкидлашича, инсон туғилгандан то сўнгги йўлгача сув унга ҳамроҳ. Зоро, одам дунёга келганда у то пок сувга олинмагунча искалмайди. У кўз юмгач ҳам ювии, таралиб тупроққа қўйилади. Бу оралиқда яъни, тириклида сув ҳаёт бахш этади. Борлиқ мавжудотни яшнатиб, нознемет етказади, тозалигини татминлади.

Ҳазрати Хизр номи билан машҳур авлиё тўғрисидаги афсоналарни эсланг. Бу ном доимо сувга бориб тақалади. Авлиё одамлар сувсизликдан қийналган жойда пайдо бўлиб, сув чиқаришга кўмаклашади, хасасини судраб ўтган жойда аригу, анҳору дарёлар ву-

жуд бўлган. Ангурхоналар, қазноқлар, омборлар, ертлау ӯралар, хуму хумчалар егулиги мева-чевалар билан тўлдирилган. Нафақат ўзини, балки қўшни билан изоҳлаш мумкин? Эҳуд хақлини ўнлаб ҳалқона тадбирларнинг сиқиб чиқарилишини нима билан изоҳлаш мумкин? Ёҳуд хақлини ўнлаб ҳалқона тадбирларнинг сиқиб чиқарилишини нима билан изоҳлаш мумкин? Эҳуд хақлини ўнлаб ҳалқона тадбирларнинг сиқиб чиқарилишини нима билан изоҳлаш мумкин? Ана шу ибратли аңаңалар бугун ҳам ўз аҳамиятини йўқотмаган. Нон билан боғлиқ удумларни олиб кўрайлик: ҳалқимизда бундай удумлар анчагина. Масалан, бешикдаги боланинг, келинчакнинг бошига нон қўйиш одатлари, инс-жинсидан сақлашни учун белита нон тугиб юриш, чавандоз—улоқчиларнинг нон тугиб олишлари, ётганда бош томонга нон қўйиб ётиш.

Айримлар касал кўргани гул кўтариб борсалар, бизнинг халқимиз куч-кувватга кирсинг деган маънавиятни нон олиб боради. Сафарга кетаётганларга нон тишлатиш одати, ҳомиладор аёллар баромғини унга тиқиши, келинчак пешонасига ун суртиш одатлари. Буларнинг ўзига хос чуқур маънолари мавжуд. Бу одатлар тарбия билан ҳам боғлиқидир.

— Қадриятлар дегандаги қадимий ўйинлар ҳам түшунилади. Аммо уларнинг кўпчи

Ўзбекистон Республикаси ҳукумати билин Молдова Республикаси ҳукумати уртасида 1992 йилда савдо-иқтисодий ҳамкорлик принциплари тўғрисида БИТИМ

(Боши 1-бетда).

зит юкларни ўтказиб юбо-
риш тартиби маҳсус шарт-
нома билан белгиланиши
мумкин.

7-МОДДА

Томонлар ўз ҳукуклари
диасида давлатларнинг
амалдаги норматив хуҗжат-
ларига мувофиқ иш кўриб,
транспорт ва алоқа сиёса-

тининг асосий йўналишлари-
ни мумкин бўлган дараражада
ва мақсадга мувофиқ
тарзда яқинлаштиришга ёр-
дам берадилар, фан ва тех-
ника, саноат ва қишлоқ ҳу-
жалиги соҳаларида ҳам-
корлик қилишида, қўшма
корхоналар тузида ҳамда
ҳамкорликнинг бошқа ил-
гор усуllibарини амалга оши-
риша уларни ривожлан-

тириша кўмаклашадилар.

8-МОДДА

Томонлар бир республика-
нинг бошқа республика ҳу-
дудида жойлашган давлат
мулкини, юридик шахслар ва
фуқаролар мулкини ҳукуқий
ҳимоя қилишини таъминлаш-
га келишиб олдилар.

9-МОДДА

Томонлар ҳар иккى томон-
нинг ҳўжалик субъектла-

ри томонидан ўзаро етказиб
бериладиган маҳсулотлар-
нинг қайта экспорт қилини-
шига ўйл қўймаслик чора-
тадбирларини кўриш маж-
буриятини ўз зиммаларига
олдилар.

Маҳсулотлар ва товарлар-
нинг қайта экспорт қилини-
ши томонларнинг ҳуку-
матлари томонидан вакил
қилинган органларнинг ро-
зилиги билангина амалга
оширилиши мумкин.

10-МОДДА

Мазкур битимда назарда
тутилган мажбуриятларни
бажаришда пайдо бўладиган
низолар ҳар иккала томон-

Узбекистон Республикаси
ҳукумати номидан

Узбекистон Республикаси
Президенти ҳузуридаги Ва-
зирлар Маҳкамаси Район-
нинг ўринбосари

К. ҲАҚҚУЛОВ.

нинг тенг сонли вакиллари
ридан иборат келишув комис-
сияси ёки жавобгар жойлаш-
ган жойдаги ҳакамлик суд-
лари (ҳакамлар) томони-
дан кўриб чиқилади.

11-МОДДА

Мазкур битим имзолан-
ган вақтдан бошлаб кучга ки-
ради ва 1992 йил 31 декабр-
гача амал қиласди.

Битим ўзбек, румин ва
рус тилларида иккى нусхада
тузилди ва 1991 йилнинг 14
ноябрда Тошкент шаҳрида
имзоланди. Барча матнлар
айнан бўлиб, уларнинг ҳар
бири бир хил кучга эгадир.

Молдова Республикаси
ҳукумати номидан

Молдова Республикаси
Бош вазирининг биринчи
ўринбосари

А. САНГЕЛИ.

ИНСОН ВА ҚОНУН

ЭҲТИРОСЛАРГА тез бериладиган,
ҳамиша кимлардандир норози бў-
либ юрадиган ҳамкасбим бор. У
«Ҳаммаёни» Ўрисиёдан келаётган
фоҳиша, ўғри, дайдилар босиб кет-
ди. Улар маҳаллий йигит-қизларни
мизни йўлдан уришмоқда», дейди
ва шу фикрини мақолаларига кў-
чиришга ҳаракат қиласди. Тўғри, ша-
ҳарларимиз бедарвоза бўлиб қолга-
ни бор гап, фоҳиша, ўғри-дайди-
лардан азият чекаётганигимизни
яширмаймиз. Лекин улар маҳаллий
йигит-қизларни йўлдан уришяпти,
деган гапга қўшилмайман. Чунки
ўзимиздаги ўғрилар, сатанглар шай-
тоңга ҳам дарс беришади, ҳатто
базизда четдан келган «ҳамкасб»-
ларни улар олдида ип эшолмай қо-
лишади. Елон бўлса «ёлғон» деб
ёзб юборинг, сўзларнинг асос-
сизлигини исботланг. Агар сизларга
ютилсан дўппимин осмонга отаман,
қариндош-уруг, ёр-биродарларимга
дарвозаларнингизни қулфламанг, ма-
шиналарнингиздан ҳавотир олманг,
дайман. Ишончим комилки, уйлари
таланган, машиналари ўирланган
аламзадалар орамизда жуда кўп.
Энди инсоф билан айтинг, сизнинг
мол-мулкингизни «сайёр» ўғрилар
қебайдан билсин. Гап шундак, ўзимиздаги
боглаб беришади. Коммунизм гоя-
лари тарқалмаган қадим замонларда
ўғрилардан ҳам инсофдиёнат бўлган
дайишади: улар ўз маҳаллаларига
бегоналарни оралатмас, тинчлиги-
осоиштадигини қўриклишар экан.
Бизда эса ўғри ён қўшишини талай-
ди, дайди ўғриларга маҳалласидаги
бадавлатлар уйини кўрсатади, ўзи
дарвоза олдида қоровул бўлиб ту-
ради...

Ўзбекистон ички ишлар вазири
Зокиржон Алматов билан сұхbat-
лашганимизда у киши ҳам шу гап-
ни айтди, ўзимиздаги жиноятчилар
«гастрол»да юрган бошқа жиноят-
чиларга йўл-йўриқ қўрсатишади, ўз
ортларida бемалол ҳаракат қилиш-
ларига имконият яратишади, деди.

Демак, бутун айни бошқаларга
агдаришимиз, ўшалар бўлмаса тинч-
бехавотир яшамиз, дайшимиз асоссиз.
Ўғрилик, жиноятни бошқалар
шурғатмаса ҳам ўзимиздагилар
жуда яхши билишади. Албатта, ҳа-
лол меҳнат қиласиди, фарзандла-
рини ҳалол тарбиялайдиган оилас-
лардан қинирлар чиқмайди. Ҳамма
бало фарзандларни шаҳзодалар-
дек яшашга ўргатган, пулни пўчоқча
курмайдиган, ўғил-қизларни назо-
рат қилмайдиган оиласлардан чиқа-
ди.

Ҳалол, меҳнаткаш оиласлардан ўғи-
ри — каззоб чиқмаслигингини сабаби
бор: бу оиласларда факат ҳалол меҳ-
нат билан топилган нон қадрланади,
бировнинг ингасига ҳам кўз олайтишмайди,
дастурхон атро-
фидаги ҳалолликлидаги сўз юритилди.
Пулни пулга уриштириб, бошқалар-
ни чув тушириб кун кўрадиган
базиз оиласларда эса ота болала-
рини устамонликка ўргатди, би-
ровни боплаб алдаган ўзини мак-
тайди, «кодам бўлиб қолибди», дей-
ди. Кейинчалик ана шу «одам» ўғи-
рилик йўлига ўтади, осонгина бо-
йиш сирларини ўзлаштиргач, меҳ-
натга бўйни ёр бермайди.

Ҳозир ким яхши яшашти — ўғри,
юлигчлар, чайқочио, олибсатор ях-
ши яшашти. Ўғришларни иззатда,
ҳаммага ҳукмини ўтказди, етти ма-

ҳаллана ош бериб, тўй қиласди, бо-
зори чақон санъаткорлар қамиш-
дан бел bogлаб хизматда бўлишади,
унча-мунча одамнинг тўйига бормай-
диган амалдорлар ўғрибошилар тў-
йига катта тўёна билан келади, ўти-
лини ошини ейди, ҳаром пулга то-
пилган тўнини кияди.

Яқинда Тошкентда амалдорлардан
бира тўй қиласди, дош қозонларда ош
дамланди, арак, конъя сувдек оқи-
зилди, ашулачи, ўйинчилар бўйни-
га йигирма беш сўм, эллик сўм-
ликлардан гулчамбарлар осилди,
тўйга келган 150—200 чорғил эвлар-
га бир кийимлик энг аъло ат-
лас берилди. Ҳолбук, қишлоқлар-
да бояқиши колхозчилар бир кийим-
лик атласга зор, тўйларини амаллаб
ўтказишмоқда. Энди ўша амалдор
шунча пулни қаёдан топди, деган
савол туғилиши мумкин. Албатта, у
Хотамтой ҳазинасини топиб олгани,

ҳам бирга ўтаганлар. Улар ўзларига
қўшилган Александр Суманов, Андреј
Руденко, Игори Захидов, Александр
Потинлар билан биргаликда
1988—1989 йиллар давомида одам-
ларнинг шахсий ҳамда давлат мулкини
ўйирлаб, 23 минг 383 сўмлик
зиён етказганлар. Етти «ога-ини»
қўлларига илингам арзимас нарса-
ларни ҳам ўмарид кетаверишган,
улар дастидан дурадгларнинг бол-
ға-арралар, тренерларнинг буюмлар-
лари ҳам четда қолмаган.

Давлат мулкини муҳофаза қилиш-
га эътиборсизлик ўғриларга кўл ке-
лаверган. Масалан, улар дастлаб
«Дўстлик» меҳмонхонасига қарашла-
стахона қулфини бузиб, усталарнинг
асбоб-ускуналарини олиб кетишишган.
Сулаймонова кўчасидаги 50-урта
мактабда ўша куни кечқурин коро-

тонг саҳаргача гаплашиб ўтириши. Энди ишга киришиш керак. Тўсик
олдиди пойлаб турган Лузановский
ни чакиришиди. Жаҳонгиров соқчи
аскар Запикиндан кисмда офицер-
лар бор-йўқлигини билиб келиши
сўради. Иккичи соқчи Федуллаев ўз
постидан хабар олгани кетди. Жа-
ҳонгиров Чемирисов ва Лузанов-
скийга унинг ортидан боринглар,
деди. Лекин пихи қайрилган Чеми-
рисов «Шу ерда турман, агар би-
рор гап бўлса ёрдамга бораман»,
деб Жаҳонгиров ва Лузановскийлар-
ни ўйла солди. Ҳеч нарсадан ҳа-
барсиз кетаётган Федуллаев тўсат-
дан урилган зарбдан чайқалиб кет-
ди. Унинг ортида қонли пичогини
яланчошиб, роса дўйпослаши. Пичо-
қ ва телки зарбалиридан жонни
узилган аскарнинг жасадини яши-
риб, автоматини олиши.

Ҳадемай Запикин келиб қолади.
Уни ҳам «тинчиши» керак. Бу ва-
зифа Чемирисовга топширилди. Чун-
ки Жаҳонгиров Федуллаевга пичоқ
урәтгандан қўлни кесиб олганди.
Запикин келди. Шунда унга «Гугурт
ёқиб тур», соат неча бўлганлигини
билиб олайлик», дейишиди. Запикин
гугурт ёқди. Худди шу пайтда Чеми-
рисов унга пичоқ уриши керак
эди. Лекин у янга Жаҳонгировни иш-
га солди: «Пичоқ уролмайман,
ўзинг...», деди у секингина. Жаҳон-
гиров гугурт ёқиши билан овора бў-
либ турган Запикин ортидан келиб,
елкасига зарб билан пичоқ урди.
Аскар жон ҳолатда милитигининг на-
йзаси билан котилини яралди ва
арика кулаб тушди. Типиричилаб ёт-
ган аскарни санчиди. Шундай оғриб би-
лан тепди, Чемирисов автомати би-
лан зарба урди. Запикин қимирла-
май қўйди. Жиноятчилар кетиша-
тганда ариқ ичиди қонига бўлиб ёт-
ган аскар ўғирликлар гурух
аъзоларини қониқтирай майди. Энди
улар ўиррикроқ ишга кўл уриш
ҳақида бош қотира бошладилар. Бу-
нинг учун эса курол керак. Шу
маҳсусда махфий «операция» режа-
сими туздилар...

Майди-чуда ўғирликлар гурух
аъзоларини қониқтирай майди. Энди
улар ўиррикроқ ишга кўл уриш
ҳақида бош қотира бошладилар. Бу-
нинг учун эса курол керак. Шу
маҳсусда махфий «операция» режа-
сими туздилар...

Вақт алламаҳол бўлиб қолган. Ша-
ҳар ташқарисидаги ҳарбий қисмлар-
дан бири ёнида «такси» машинаси
тұхтади. Ундан Чемирисов, Жаҳонгир-
лов ва сумақи кўттарган Лузановский
лар тушишиди. Бу ерларни Жаҳонгир-
лов жуда яхши биларди, чунки шу
қисмда хизмат қилганди. Шериклар
ён-атроғи ўғричина кузатиши, ке-
йин Чемирисов ва Жаҳонгиров ёни-
да қаршига биттадан пичоқ солиб, тў-
сиқдан ўтиб, ҳарбий қисмга ки-
ришиди. Улар битта соқчи турши-
ни мўлжаллашганди. Аксига олиб,
соқчилар иккى киши экан. Биттаси
кетармикин, деб роса уч соат ку-
тишиди, аскарлар эса ўзаро сух-
батлашиб туршиарди.

— Кетдик, таваккалнига иш тута-
миз, — деди Чемирисов. — Акс
холда тонг отгунча тураверамиз.

Аскарлардан бири ярим кечаси
ҳарбий қисм ичкариси юрган бего-
налардан негадир ҳафсирамади,
оғохлантирилди. Қулай вазиятдан
фойдаланган ўғилар аскарлар ёни-
да яқинлашдилар. Салом-аликдан
сўнг, ўзаро сухбат бошланди. Сух-
вишлари, ҳатто севги ҳангомалари
ҳақида ҳам борди. Йигитлар тун қо-
ронгусида бегоналар кўзларидаги
ёвузилик учқунларни қўшишмас,
соддадиллик билан ўз ҳаётларни тў-
ғрисида гапиришарди. Шу зайлда

Тошкент вилоят судининг жиноий
ишлар бўйича судлов коллегияси
Чемирисов, Жаҳонгиров ва уларнинг
шерикларини Ўзбекистон қонунлари-
га биноан жазолади.

Жиноий тўда аъзолари четдан
кеялган ҳамкасларидан ақи ўрга-
нишмаган, ўзлари мустақил ҳаракат
қилишган. Демак, биз бошқалардан
айб қидириш ўрнига ўзимизда тар-
тиб ўрнатишмиз, ўғри, қотил, чай-
қочи сингари жамиятимиз иллатла-
рига мустақил Ўзбекистон қонунлари
билан курашишимиз керак.

Эсон ҚОСИМОВ.

ҲАРБИЙ ҚИСМДАГИ КОТИШЛИК

Ҳаммасини ҳалол меҳнати билан
тўплагани йўқ. Тўғрисини айтганда,
ӯша амалдор кўлга тушмаган ўғри-
лардан

СОФ ҲАВО, ТИНИК СУВ, ТОЗА ТУПРОҚ УЧУН!

ТАБИАТ ВА ИНСОН

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ ТАБИАТНИ МУХОФАЗА ҚИЛИШ ҚУМІТАСИ НАШРИ

ПОЙТАХТ вилоятимизда халқ ҳұжалигыннан қозғалып көзінде ортиқ тармогынан корхона-тапшылттардың жойлашынан. Улар тобора құпайбыз бормоқда, ингән корхоналар барын атылғылдан, мавжуддатын көңгірділіктердін. Бұз үзіншідегі сұғын бұлған жәтілдіктердің ортиқтағандағы орнындағы ойлар көзінде. Аса-лан, 1990 йылғы хисоб бүйіркесінде 7757 милион куб метр әжамдада сұғын шыншылтаптап болса, шундай саноат корхоналары 2692 милион куб метр сұғын шыншылтаптап болып табылады.

1990 йылда сұдан қайта

фойдаланыш 1989 үйлесінде

нисбетан 19 милион куб

метрге күндейді, қайта тоза-

лаш шыншылтаптаптаптын

76 милион куб метрга

ортада екінші 854 милион куб

метрга етказілди. Оқаға

сұғындарынан тоза-лап, қайта иш-

таптаптаптаптаптаптаптаптап-

таптаптаптаптаптаптаптап-

УРМОНДА КУЗ.

БЕКОБОД ноҳисидаги қатор саноат ва қишлоқ хўжалик корхоналарда табиатни муҳофаза қилиш ишлари га эътибор тобора кучайиб бомроқда. Айниқса, сувдан фойдаланиши яхшилаш, минерал ўғитлари ва зараркунандаларга қарши курашда фойдаланиладиган турли заҳарли кимёвий моддаларни сақлаш ва ишлатишда ижобий силжиш кўзга ташланмоқда. Айрим корхоналар ва ташкилотларда ҳам бу соҳада майдан тадбирлар амалга оширилалди.

Шунга қарамай ноҳияда атроф-муҳитни мусаффо сақлаш, табиатни ресурсларидан фойдаланиш, оғавалар, чиқинчиларни ташқарига чиқармаслик соҳасидаги ишлар давр талаби даражасидан анча орқада қолмоқда. Оқибатда табиатни муҳофаза қилиш қонунчилигининг бузилиши ҳоллари кўплаб учрамоқда.

Масалан, белгиланган тартиби биноан барча жамоа ва шуро хўжаликлари сувдан фойдаланиши бўйича маҳсус руҳсатномаларга эга бўлишлари керак. Лекин унга ҳамма хўжаликлар ҳам риоз қилишмаяпти. Бу, айниқса, сугориш мавсумида кенг содир бўлмоқда. Расмийлаштирилган маҳсус ҳужжатда эса сувдан қанча миқдорда фойдаланиши аниқ кўрсатилган бўлади. У хар бир хўжаликнинг амалдаги эҳтиёжи тўла ҳисобга оли-

ҚОНУНЧИЛИК БУЗИЛМОҚДА

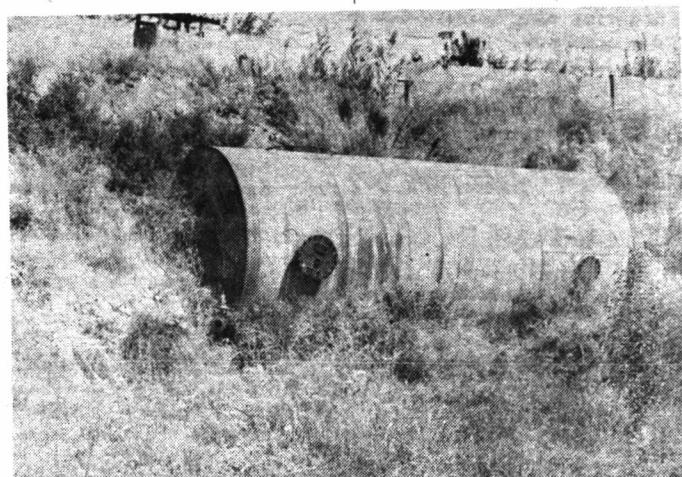
ниб тузилади. Шу бўлмаса мастилият чуқур ҳис қилинмайди.

Ноҳиядаги Бобур номли, «Коммунизм» ва Дзержинский номли жамоа хўжаликлари раҳбарлари сувдан фойдаланиши учун маҳсус руҳсатномаларни расмийлаштиришни чўзаётганилларни ҳам шундан бўлса керак. Бу хўжаликлarda табиатга зарар етказишнинг бошқа шакллари ҳам содир бўлмоқда. Уларда ахлатлар ташлаш учун маҳсус жой ажратилмаган. Шунинг учун ҳам майда-чўйда ахлатхоналар кўпайиб кетган, улар вақтида олиб кетилмайди. Оқибатда ириб-сасиб теварак-атроф ҳавосини булғатмоқда.

Далварзин нон заводида чиқинчилар чиқариш давом этмоқда. Ваҳоланки, бунинг учун корхонага руҳсат берилмаган. Чунки нон заводи ҳар томонлама саронжом сарипши, тоза бўлиши керак. Лекин чиқинчилар корхона ҳудудида тўп-тўп бўлиб ётипти. Октябр қўргондаги асфальт-битум заводи ҳам табиатни ифлослантирувчи манба бўлиб қолмоқда. Бу ерда ёнилги-мой-

раҳбарлари мутасадди орғанлар томонидан қилинган огоҳлантиришларни инобатга олишмаяпти. Шу сабабли завод бошлиғи Г. Н. Токиуловга шахсий ҳамёнидан тўлаш шарти билан эллик сўм жарима солинди.

Ноҳияда табиат муҳофазасига эътиборсизлик билан ёндошилаётганилгидан далолат берувчи бошқа мисолларни ҳам келтириш мумкин. Буларнинг ҳаммаси ноҳияда атроф-муҳит мусаффолиги учун ҳамжиҳатлик билан кураш олиб бориши зарурлигини кўрсатади.

Филиал чиқинчилари атроф-теваракни булғатиб ётипти.

ГАЧА СУДРАЛАСИЗ?

ни мухофаза қилиш аҳам иккӣ йил бўлди. Атроф-муҳит мусаффолигига эршиш, умумилаш ҳўлида ҳормайти. Ноҳия табиатни мусавлат Ҳозирни Р. САРИЯН қылган сұхбати ҳам

ш ташкилотлари, тўрт-этотранспорт корхонаси, э бошқа кичик корхона ва ширкатлар халқимиз хизмат қилияпти. Афз, уларнинг ҳар бирини атамиш ресурсларидан аланиб, ўз чиқинчилардан илан эса унинг мусаффигига зарар келтироқ ўмитмиз кўрсатма ва аҳатлари асосида бирсаноат ва қишлоқ хўги корхоналари табиат-хўофаза қилиш бўйича ва истиқалли таш-и-техникавий тадбирлар ларини тузуб чиқдилар у асосда иш олиб бор-

моқдалар. Ҳозирда унга яқин киши. Паркент аҳолиси анча зич жойлашган шаҳарлардан бири. Аҳолини иш билан таъминлаш мақсадида Тошкент тўқимачилик комбинатининг Паркент филиали очилиб, ишга тушнилганда шаҳар аҳлини нюхоятда мамнун бўлди. Бироқ бу курсандчилар узоқка бормади. Филиал атрофида жойлашган аҳоли унинг қоқава сувларидан азиёт чекмоқда. Бундай ифлосланган сув канализацияга оқизилмай, тўғридан тўғри Шўропсойга ташлантиши. Оқибатда атроф-муҳитни ифлослантироқда. Унинг қўланса ҳиди, айниқса, иссиқ пайтларда атроф тараалмоқда.

Үйтларни сақлаш, норма бўйича ишлатиш бўйича давлат хўжаликлари доимий назорат остига олинган. «Коммуна», «Гулбоғ», «Навбадор» давлат хўжаликларида үйтларни сақлаш учун маҳсус омборхоналар қурилди. «Бўстон» давлат хўжалигига шундай омборхона қурилди. Ҳозирда табиатни мусавлати таъминлаштирилди. Бу ишлар ҳам тўғридан ташлантиши оширилалти.

Ноҳияда табиат неъматларидан фойдаланиб, унинг мухофазасига панжа орасидан қаровчи лоқайди раҳбарлар ҳам йўқ эмас. Бу ачинарли бир ҳолдир. Уларнинг табиатга нисбатан бефарқлиларни ҳайрон қоласан,

димлари билан биргаликда филиалнинг ўз оқава сувлари билан табиатни изга етказаётган зарари ҳисобланни, унинг товонини тўлаш ҳақидаги ҳужжат филиал маъмуритига тақдим этилди.

Юқоридагилардан тўғри хулоса қиқара олмаган, «бизнинг оқава сувимиз табиатга ҳеч қандай зарар етказмайди» деб ўжарлик қилаётган раҳбарларга нисбатан охирги чора қўлланди. Яъни бир ой муддат ичидаги филиал оқаваларини марказий канализация қувурдарига оқизишни йўлга қўйиш, акс ҳолда филиал иш фаoliyati тўхтатиб қўйилиши ҳақидаги қўмита қарори Тошкент тўқимачилик комбинати дирекцияси юборилди. Комбинат раҳбарлиги бу ишга бир ярим ой муддат беринишилтимос қилди. Биз рози бўлдик. Лекин бу муддатда канализация ремонти нюхоясига етмагани ва яна бир ой муддат бериниши ҳақидаги филиал директори илтимосномаси ҳам қўмита томонидан инобатга олиди. Бу муддат ҳам туғаб бўлди.

Аҳвол эса ҳамон эскича. Филиал оқаваси атроф-муҳитни ифлослантириб, унинг атрофида истиқомат қилувчиларнинг норозилигига сабаб бўлмоқда. Агар ўзгариш бўлмаса қўмитамиз охирги чорани қўришга мажбур бўлади.

М. МАҲМУДОВ.

• ҲАР ТЎҒРИДА •

ОҚАВАЛАРНИ ТОЗАЛАЙДИ

АҚШнинг Виржиния штатидаги Рестон шаҳрида жойлашган Геология бошқармаси микробиологи Дерек Левли уран шахтлари атрофида тўпландиган заҳарли оқаваларни урандан тозалаш имконини берадиган микроорганизмларни ажратишга мусассар бўлди. Улар сувда ёрдиган уран тузини эримайди.

М. МУДИНОВ.

Табиатда уранит минерали конлари учрайди. Балки улар уранни ютадиган микроблар колониялари бўлиши мумкин. Чунки бу микроблар таркибида эриган уран бўлган дарёлар ва ариқларда яшаган.

КОКА-КОЛА МУЗЕЙИ

Американинг Атланта шаҳрида Кока-кола музейи очилди. Эндиликда бутун дунёда машҳур бўлиб кетган бу ичимлик биринчи бор шу ерда

тайёрланган эди. Уни шу шаҳарда яшовчи доришунос Жон Пембертон бундан юз йил илгари яратган эди.

Кока-коланинг таркиби орадан шунча вақт ўтишига қарамай ҳамон фирманинг сири кока-кола ҳақидаги қўшикбўлиб қолмоқда. Аср бошида кока-кола ҳақидаги қўшилдиган кокаин наркотик деб топилганидан кеши фирмага 15 миллион долларини бу ичимликни тайёрлашларга тушди.

Ушбу саҳифа материалларини вилоят табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси фан-техника тараққиёти ва тарғибот бўлими ходимлари ҳамда «Тошкент ҳақиқати» мухбирлари тайёрлашган.

КҮРИНГ, ТОМОША ҚИЛИНГ

Душанба, 18

● УЗТВ I

- 18.00 Янгиликлар.
 - 18.10 «Ау амакининг хатоси». Мультфильм.
 - 18.30 Болалар учун концерт.
 - 18.55 «Тилга эътибор...».
 - 19.30 «Ахборот» [рус тилида].
 - 19.50 «Санъат усталари». Узбекистон ҳалқ артисти Ориф Алимахсумов.
 - 21.00 «Ахборот».
 - 21.25 Ўн иккинчи чақириқ Узбекистон Республикаси Олий Конгашининг санкизинчи сес-сиясида.
 - 23.25 Эртаниг кўрсатувлар тартиби.
- УЗТВ II
«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ
- 18.30 «Ассалому алейкум» [такор].
 - 19.30 «Муқаддима».

Сешанба, 19

● УЗТВ I

- 8.00 «Ахборот».
- 8.25 «Соглом бўлай десангиз».
- 8.35 «Қалбида қўёш тағти». Телевизион.
- 9.10 Сув полоси бўйича СССР чемпионати.
- 9.40 «Ёшлик» студияси кўрсатди. «Тележаридаги».
- 18.00 Янгиликлар.
- 18.10 «Алдаркўса ва бой». Мультфильм.
- 18.20 «Депутат билан учрашув».
- 19.00 «Элга хизмат: талаб ва таклифи».
- 19.30 «Ахборот» [рус тилида].
- 19.50 «Шеърият дафтаридан». Мадмуд Тоирев.
- 20.00 «Кўй ва соз соҳиби». Телевизион [«Ўзбектелефильм»].
- 20.45 «Камолот сарзи». Убайдулла Алиев ва Шаҳноза Фозиликонова.
- 20.55 «Спортлото».
- 21.00 «Ахборот».
- 21.25 Ўн иккинчи чақириқ Узбекистон Республикаси Олий Конгашининг санкизинчи сес-сиясида.

Чоршанба, 20

● УЗТВ I

- 8.00 «Ахборот».
- 8.25 «Соглом бўлай десангиз».
- 8.35 «Лола Оқилова рақсга тушиди». Фильм-концерт [«Ўзбектелефильм»].
- 9.05 «Сўх дарёси бўйлаб». Телевизион.
- 9.20 Чим устида хоккей бўйича Узбекистон кубоги.
- 10.00 «Ёшлик» студияси саволларнинг жавоб беради.
- 18.00 Янгиликлар.
- 18.10 «Арқон». Мультфильм.
- 18.30 «Ёшлик» студияси кўрсатди. «Илк қадамлар».
- 19.00 «Хўкуқ ҳәётимизда».
- 19.30 «Ахборот» [рус тилида].
- 19.50 «Қадрията».
- 20.20 Узбекистонда хизмат кўрсатган артист Аҳмаджон Шукуров концерти.
- 21.00 «Ахборот».
- 21.25 «Олтин бешин». Бухоро вилоятидан кўрсатув.
- 23.05 «Шахарликлар», Бадний фильм [М. Горький номли киностудия].
- 00.30 Эртаниг кўрсатувлар тартиби.

Пайшанба, 21

● УЗТВ I

- 8.00 «Ахборот».
- 8.25 «Соглом бўлай десангиз».
- 8.35 «Тоғдаги гор сирлари». Бадний фильм [М. Горький номли киностудия].
- 9.50 «Ёшлик» студияси кўрсатди. «Нишона».
- 18.00 Янгиликлар.
- 18.10 «Ўрмон эртаклари». Мультфильм.

- 20.00 «Лаҳза». Хабарлар.
- 20.10 «Жасорат ва соҳалик». Телевизион.
- 20.45 «Ўзингни эр билсанг...».
- 21.30 Москва. Информацион программа.
- 22.10 «Оҳ, мудаббат». Телевизион бадний фильм [Оржоникидзе телевидение студияси].

● МТ
«Орбита IV»

- 7.00 «Тонг».
- 9.30 Футбол шарди.
- 10.00 Мультфильмлар.
- 10.40 «Бойлар ҳам йиглайди». Кўп серияли телевизион бадний фильм премьераси. 1-серия [Мексика].
- 11.25 Турли мамлакатларнинг эрталари ва афсоналари. «Джинанинг пуллари» [Англия].
- 11.30 «Марафон-15».
- 12.30 ТСН.

- 23.25 Эртаниг кўрсатувлар тартиби.

● УЗТВ II
«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

- 18.30 «Куз кундалиғи».
- 19.30 «Муқаддима» [рус тилида].
- 20.00 «Пульс». Хабарлар.
- 20.20 «Бу оқшомда» кўрсатуви саҳифаларида.
- 21.30 Москва. Информацион программа.
- 22.10 «Кинонигоҳ».
- 24.00 «Пульс». Хабарлар.

● МТ
«Орбита IV»

- 7.00 «Тонг».
- 9.30 «Қўёнча магнитофон топиб олди». Мультфильм.
- 9.45 Болалар соғти [француз тили дарси билан].
- 10.45 «Бойлар ҳам йиглайди». Кўп серияли телевизион бадний фильм премьераси. 2-серия.
- 11.25 Концерт.
- 12.00 «Юрак жарроғлиғи». Телевизион ҳужумчаликни фильм премьераси [Пермь].
- 12.30 ТСН.
- 12.45 «Кулги йиллар оша».

● УЗТВ II

- 10.45 «Бойлар ҳам йиглайди». Кўп серияли телевизион бадний фильм премьераси. 3-серия.
- 11.30 «Саҳифалар варажланганда». Цирк кўрсатувлари.
- 12.30 ТСН.

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

- 18.30 «Уолт Дисней таништиради...». Мультфильмлар тўплами.
- 19.20 «Спорт кинопанорамаси».
- 20.20 «Менинг шаҳрим».
- 20.40 «Хотира». Узбекистон ҳалқ артисти Л. Грязнова.
- 21.30 Москва. Информацион программа.
- 22.10 «02 тўлқининда».
- 22.20 «Меҳрибон одамлар орасида». Бадний фильм [Киев киностудияси].

● МТ
«Орбита IV»

- 7.00 «Тонг».
- 9.30 «Алиса Зазеркальевна». Мультфильм. 1 ва 2-сериялар.
- 10.00 «Болалар мусикий клуби».

- 18.25 «Алифбо сабоқлари». II босқич.
- 19.00 «Эътиқод».
- 19.30 «Ахборот» [рус тилида].
- 19.50 «Отларға!». Телевизион.
- 20.00 «Хотира». Майруф Кориев.
- 21.00 «Ахборот».
- 21.25 Узбекистон Республикаси Ички ишлар вазириялиги матбуот маркази хабар қиласи.
- 21.40 Бастанкор Орифхон Хотамов ўшиқлари.
- 22.40 «Ажойиб хаёллараст».

- 12.50 Жаҳон опера санъати юлдузлари.
- 13.50 «Худолар, пайғамбарлар ва бошқалар». Шарқий диний айнанлари ва байрамлари ҳақида ҳужумчаликни фильм.

● МТ
«Савдо санъати чалади»

- 14.40 «Ён дафтар».
- 14.45 «Телеминист».
- 15.30 ТСН.
- 15.45 «Николай Озеров ҳузурда меҳмонданд».
- 16.05 «Енглиши». Тўрт серияли телевизион бадний фильм. I-серия — «Ҳакиқат излаби» [Мосфильм].
- 17.35 «Радуница» ансамбли ижро этади.
- 17.50 «Росомаха ва тулки». Мультфильм.
- 18.00 Болалар соғти [француз тили дарси билан].

● МТ
«Дубль IV»

- 19.00 ТСН [сурдо таржимаси билан].
- 19.15 «Бозор қонунларига биноан».
- 19.50 Футбол шарди.

● МТ
«Қизиқувчилар олами»

- 20.20 «Бойлар ҳам йиглайди». Кўп серияли телевизион бадний фильм премьераси. I-серия.
- 21.30 Информацион программа.
- 22.10 «Большой театрда премьера».
- 22.40 «Муаллифлар ойнажадони».
- 00.25 ТСН. Ҳалқаро воқеаларга бағишиланган сон.
- 00.45 «Кулгу йиллар оша».
- 02.00 «Страхование агенти». Телевизион бадний фильм [«Мосфильм»].

● МТ
«Дубль IV»

- 8.00 «Ишибаларномон ишилар даври».

- 9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.
- 9.20 Италиян тили.
- 9.30 Мультфильмлар.
- 10.15 Марказий Осиё санъати.
- 10.50 «Мулоқот-анижуман».
- 11.20 Рус маданияти ҳақида сұхбатлар.
- 12.00 «Сиаут, бўя тайёр!».
- 12.30 Телевизион ахборот тиқорат кўрсатуви.
- 13.00 «Консилум».
- 14.00 Болтиқ мусикий академик симфоник оркестри ва хорининг концерти.
- 14.40 «Оқ айн». Телевизион.
- 15.35 Муз устида Москва базлети.

- 17.30 «Биз эртанинг рӯбоба чи-нариш учун тугилганимиз».
- 18.00 «Телевизион мусикий аботнемент».

- 18.45 «Вертиклия». «Александар Свирский жаноб олийлари».
- 19.15 «Мансаб алифоси».

- 19.30 «Менга сўз беринг!».

- 19.45 «Кирралар». Бадний-публистик кўрсатуви.

- 20.25 Эълонлар.

- 20.30 Хабарлар.

- 20.50 Хайрли тун, иҷчининг лар!

- 21.05 «Бешинчи гидирак». Бадний-публистик кўрсатуви.
- 22.50 Сиёсий программа.

- 23.25 Эълонлар.

- 23.30 Хабарлар.

- 23.50 «Параллеллар». «Турли воқеаларга бой сайниллар».

- 11.00 Д. Браун (АҚШ) ҳамда О. Лундстрем раҳбарларнинг диказ-оркестри концерти.

- 12.15 Ритмин гимнастичи.

- 12.45 «Орнамент» ансамбли ижро этади (Тверь).

- 13.00 Бокс бўйича жаҳон чемпионати. Австралиядан олиб кўрсатилади.

- 16.00 И. Гайдн. Солистлар, хор ва симфоник оркестри учун Рен минор («Нельсон-мессаси») мессаси.

- 18.00 «Сайдатчилар клуби» [сурдо таржимаси билан].

- 19.00 «Тадбиркорлик ва аъзаналар».

- 19.15 Компьютер билан мулохот.

- 19.45 «Узоқ Шарқ». Телекўрсатуви.

- 20.25 Эълонлар.

- 20.30 Хабарлар.

- 20.50 Хайрли тун, иҷчининг лар!

- 21.05 Махсус тижорат хабарномаси.

- 21.15 Камера ўтмиши тадици этиди: «Чегарадаги монаро». Ҳунонатли фильм (СССР — Финляндия).

- 22.15 «РЯ-911». Океан ортидан ёрдам.

- 22.30 Герард Васильев. Рус романси.

- 22.55 «Очигини айтганда». Кўрсатувни В. Цветов олиб боради.

- 23.25 Эълонлар.

14.50 «Телемист». 15.35 ТСН.
15.50 «Лад» ансамбли ижро этади [Саратов].
16.05 «Бугун ва ўша пайтларда...».
16.35 «Енгилиш». Телевизион бадий фильм. 4-серия — «Хақиқатга дахлорлик».
18.00 «Қизикучилар олами». 18.15 «Экология. Жамият. Инсон».
19.00 ТСН [сурдо таржимаси билан].
19.15 ИИВ маълумотларига кўра...

19.30 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 20.15 Нодипломатик сұхбаттар. Кўрсатувда ташки сиёсий уюшма президенти Э. А. Шеварнадзе иштирок этади.
20.45 «Бойлар ҳам йиглайди». Кўп серияли телевизион бадий фильм премьераси. 4-серия.
21.30 Информацион программа.
22.10 «Мусиқа тинглашга таклиф этамиши». 24.00 ТСН. Халқаро воқеаларга

бағишланган сон.
00.15 «Плюс» театри таклиф этади.
01.20 Епископ Василий Родзянко билан сұхбаттар. 22-кўрсатув.
01.50 «Ҳамма нарсанинг ўз вақти келади». М. Цветаеванинг ҳаёти ва ижоди ҳақида телефильм.
02.50 «Мунажжим». Телевизион бадий фильм. 3-серия.
● МТ
«Дубль IV»
9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.

9.15 Испан тили. 1-йил шуғуланаётганлар учун.
9.45 Испан тили. 2-йил шуғуланаётганлар учун.
10.15 Рус тили.
10.45 «Италиялар Россияда. Ихни ой ўтгач». Италияниң үсмиларининг Россия бўйлаб саҳнати ҳақида.
11.15 Г. Шах-Азизованинг муаллифилик нұрсатувлари. А. П. Чехов, «Чайка».
12.00 «Оқ қарға».
13.00 Мультфильмлар.
13.15 «К-2» таниширади: «Абзак».
14.00 Концерт.
15.00 «Кубанча тўй».
15.35 «Шарқий Сибирь». Кино журнал.
15.45 Ритмик гимнастика.
16.15 «М. И. Глинка романси-

лари». Фильм-концерт.
17.45 «Билимдонлар учун маш». 18.15 Рус тили.
18.45 «Петров студииси». 19.45 «Кирралар». Бадий-публистик нұрсатув.
20.25 Эълонлар.
20.30 Хабарлар.
20.50 Хайрли тун, кичинойтлар!
21.05 «Бешинчи гидидан». Бадий-публистик нұрсатув.
22.55 РСФСР Олий Конгашининг сессиясида.
23.20 Эълонлар.
23.30 Хабарлар.
23.50 «Бонн ёзи». Александр Градский, Елена Камбурова, Надежда Бабкина, Александр Жеромский, Борис Васильев ГРДаги санъат фестивалида.

Жума, 22

● УзТВ I

8.00 «Ахборот». 8.25 «Софлом бўлай десангиз». 8.35 «Зудов, ишдан бўшатилдингиз». Бадий фильм [«Мосфильм»]. 9.55 «Тадбиркорлар».

* *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Сеҳрли сандиқ». Мультфильм.
18.20 «Футбол майдонларида». 19.00 «Фанга бағишлиган умр». Академик Музаффар Хайруллаев.
19.30 «Ахборот» [рус тилида].
19.50 Мумтоз куйлардан концерт.
20.30 Адабий театр. Аскад Мухтор. «Ийлар ва йўлар». 21.00 «Ахборот». 21.25 «Адолат». Ҳуқуқий-публистик видеоканал.
22.25 «Шавкатли рицар Айвengo ҳақида қисса». Бадий фильм [«Мосфильм»].
23.50 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

Уқув кўрсатувлари
10.30 Ботаника. Гулхайридошларнинг хусусиятлари.
11.00 «Тоғ йўли наволари». Телефильм.
11.30 Мактабгача тарбия масалалари.
12.10 Математика. Мусбат ва манғиф сонларни кўпайтириш ва бўлиш.

* *

АШХОБОД КЎРСАТАДИ:
18.05 Янгиликлар.
18.15 «Бедана». Телефильм.
18.25 «Иқтисодиёт: ҳафтама ҳафта». 19.15 «Эдеп».
20.00 «Туркменистан». 20.15 «Кичинойтлар, сизлар учун».
20.30 «Позиция».
21.00 «Туркменистан». 21.30 Москва. Информацион программа.
22.10 Б. Мамедов. «Марал». Спектакль.

● МТ

«Орбита IV»
7.00 «Тонг».
9.30 «Қирол ва қовун». Мультфильм.
9.45 «Чемпионлар билан бир-

галикда».

10.00 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 10.45 «Мусиқа тинглашга таклиф этамиши».
12.30 ТСН.
12.45 «Плюс» театри таклиф этади.
13.45 Мультфильмлар.
14.10 «Бридж». Телебиржа.
14.40 «Инновация».
14.55 «Ён дафтар».
15.00 Биржя янгиликлари.
15.30 ТСН.

15.45 «Хотиралар, хотиралари». Киноконцерт.
16.35 «Темир ёмғир». Телевизион бадий фильм [«Лентелефильм»].
17.40 «Бремен созандалари». Мультфильм.
18.00 «Образ». Юқори синф ўқувчилари учун адабий кўрсатув.
19.00 ТСН [сурдо таржимаси билан].
19.15 «Поэзия». Низомий.
19.35 «Инсон ва қонун». Ҳуқуқий видеоканал.
20.20 «Кешка ва спецназ». Қисқа метражли телевизион бадий фильм премьераси.

«Союзтелефильм» ва «Беларусьфильм».

20.35 «ВИД» таниширади: «Мўъжизалар майдони».
21.30 Информацион программа.
22.10 «ВИД» таниширади.
01.25 ТСН. Халқаро воқеаларга бағишлиган сон.
01.40 «Салом, мен холангиз бўламан». Телевизион бадий фильм [«Союзтелефильм»].

● МТ

«Дубль IV»

8.00 «Ишибармон нишилар даври». 9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.
9.15 Инглиз тили. 1-йил шуғуланаётганлар учун.
9.45 Инглиз тили. «АҚШ оила альбоми».
10.15 Билимдонлар учун маш.
10.45 Г. Гендель. Ля мажор концерто-гроссоси.
11.00 «Адам Смит бойлиги дунёси».
11.45 Саша Черний раҳбарлигидаги театр.
12.45 Пятницкий номли РСФСР Давлат академик рус халқ хорининг концерти..
13.45 «Учнишилик дуэт» (Л. Сухаревская хотирасига).
14.30 Бокс бўйича жаҳон чемпионати. Австралиядан кўрсатилади.

пионати. Австралиядан олиб кўрсатилади.

16.30 «Менга сўз беринг!». А. Тараков.
16.45 «Ватан фарзанди». М. В. Ломоносов ҳақида телевильм.

17.15 «Биз яшаттан олам». Режиссёр В. Гладищев фильмлари. «Айн үчиди боради». Рус урмонининг тақдири ҳақида (Нижній Новгород).

17.45 «Бугуни Буюн Британия». Илмий-уқув кўрсатуви.
18.15 «Мангуликка алланган лаҳзалар». Япон сураткашлагиги.

18.35 «Адам Смит бойлиги дунёси».

19.15 Довлат Худоназаров. Ҳоинийт ҳақида сұхбат.

19.45 Россиянинг парламент хабарномаси.
20.00 «Немислар Россияда». Фольклор кўрсатуви.

20.25 Эълонлар.

20.50 Хайрли тун, кичинойтлар!

21.05 «Иннинчи Рус инқилоби». Олти серияли телевизион хуқути фильм премьераси. 3-серия (Би-Би-Си).

22.00 «Герцен кўчаси 1-йидаги 235 тун».

22.55 РСФСР Олий Конгашининг сессиясида.

23.25 Эълонлар.

23.30 Хабарлар.

23.50 «Джаз-тайм».

00.50 Бокс бўйича жаҳон чемпионати. Австралиядан кўрсатилади.

фильм (АҚШ).

11.30 «Уз қўнғироҳонасида».

*

12.00—14.30

УЗБЕКИСТОН

ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ

«ДУСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ

«Келакан бугундан бошлана-ди».

*

14.30 Бокс бўйича жаҳон чемпионати. Австралиядан кўрсатилади.

*

16.30—18.30

УЗБЕКИСТОН

ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ

«ДУСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ

«Ронгикамон» (тожик тилида кўрсатув).

*

18.30 «Петербург мегиннлари». И. Смоктуновский. 2-чисм.

19.00 «Кургановодаги мусиқий кечалар». (Екатеринбург).

19.40 «Познер ва Донахью». АҚШдан ҳафталик кўрсатув.

20.30 Хабарлар.

20.50 Хайрли тун, кичинойтлар!

21.15 Фольклор. Номаълум ма-даниятлар.

22.00 Криминал канал. «Мутлақ маҳфиз».

22.55 РСФСР Олий Конгашининг сессиясида.

23.25 Эълонлар.

23.30 Хабарлар.

23.50 «Марварид ороли».

00.30 Бокс бўйича жаҳон чемпионати. Австралиядан кўрсатилади.

01.30 «Росмузимпорт».

9.45 Масхарабозлар фести-вали.

10.15 «Билиб қўй, сен ғариз эмассан». Алкоголизм музаммали ҳақида Совет—Америка программаси. «Менинг исимм билл». Бадий фильм (АҚШ).

*

12.35—18.30

УЗБЕКИСТОН

ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ

«ДУСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ

«Олтин куз».

1992 йил обунасининг сов-галари.

«Гарбга сабҳат». Видеофильм.

5 ва 6-сериялар (ўгур тилида). XXR маҳсулоти.

*

18.30 Миллий баскетбол уюш-маси профессионаллари ўртасида баскетбол бўйича жаҳон чемпионати.

19.35 Эълонлар.

19.40 Хабарлар.

20.00 «Республика» ижодий ишлаб чиқарилади бирлашмаси наимий этади.

21.00 Хайрли тун, кичинойтлар!

21.15 «Иннинчи Рус инқилоби». Олти серияли телевизион хуқути фильм, 3-серия.

22.10 Ҳуқуқатли фильм.

22.25 «Пономарёва автопортре-ти».

23.25 Эълонлар.

23.30 Хабарлар.

23.50 «К-2» таниширади.

00.45 «Моцарт Йили». Мусиқий колекция.

01.20 «Концертдаги афсоналар».

Шанба, 23

● УзТВ I

8.00 «Ассалому алейкум». 9.00 «М

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

ЧУМОЛИЛАР ХУЖУМИ

● ТРОПИК Африка ўрмонларида яшовчи дайди аннома чумолиси барча жониборларга таҳдид солиши билан машҳурдир. Улар доим кўчиб юради, бир жойда яшамайди, уя, ҳам кўрамайди, қачон бўлмасин дарбадарликда бўлади. Айниқса, тунда ва ёмғир ёққанда фаол бўлади. У куруқ ердан қочади, бу — унинг учун ҳалолатидир. Аннома чумолиси ҳақида узоқ йиллар давомида Африканинг бўйи ва эни бўйлаб айланниб чиқсан инглиз табнатшуноси Лесла Браун шундай ҳикоя қиласди.

— Одатда чумолилар иккичун сантиметр атрофида узун колонна бўлиб ёйлиб юради. Унинг ўртасида майданиши чумолилар югуриб юради, айримлари куртларини кўтариб олган бўлади, уларнинг ёнларида жаги даҳшатли икки ярим сантиметрли «бўйчан» жангчи чумолилар кўриқлаб боради. Агар йўлда тўсиқ пайдо бўлса, чумолилар дарҳол ёпирлиб, унга ташланади ва саранжом қиласди. Улар шундай қатор бўлиб, бир жойдан иккичун жойга кўчиб юрадилар, ов қилинадиган пайдо эса олмайдиган, уча олмайдиган, судралиб кета олмайдиган ҳар қандай жонивор уларнинг курбони бўлади. Агар ўлжа олиб кетиш учун катталлик қиласди, уни шу ерда пакъос туширадилар.

Ҳатто, инсонлар ҳужум қиласди чумолиларга дуч келишганда уй-жойларини ташлаб қочишиади. Фақат иссиқ кул ва кучли таъсир қиласди инсектицид уларни орқага қайтишга мажбур қиласди...

Яқинда, деб ёзди Мисрда нашар қилинадиган «Ал-Ахром» рўзномаси, аннома Нигериянинг Жалинг шахри яқинидаги ўрмон қишлоғига кўжум қиласди. Улар икки кечда уйлардаги барча сичонларни ёб кўйишган, тоёвк ва ўрдакларга қирон келтирган. Қишлоқ аҳолиси эса қочиб, жонини сақлаб қолган.

ФИЛ ТИШИ БИЛДИРАДИ

● КЕЙПТАУН дорилфунуни олимлари фил тиши кўп нарса ҳақида ҳикоя қилиши мумкин, деб хисоблайдилар. Улар томонидан ўтказилган тадқиқотлар шуни кўрасатдик, фил суягини кимёвий таҳлил қилиш йўли билан фил тамадди қиласди. Олимларни аниқ билиб олиш имконини беради, радиоактив таҳлил билан эса жонивор яшаган жойнинг геологик хусусиятларини билиш мумкин. Бу усул асосида Африканинг йигрматадан ортиқ кўриқхонасидағи саванналарда яшовчи бу баҳайбат филларнинг тишлири таққослаб, ишлаб чиқиди. Олимлар, эндиликда, фил суягининг кевлиб чиқинини ҳеч хатосиз билиш, ҳатто, фил яшаган вақтда қайси кўриқхонани хуш кўрганлигини аниқлаш имконига эга бўлдилар, деб хисобламоқдалар,

Тадқиқотларни амалий аҳамияти шундаки, фил брақоньерларнинг ўлжаси бўлмаганинкин деган саволга жавоб беришига ёрдамлашади ва фил тиши суяги контрабандага қарши кураш самарасини оширишига олиб келади.

«ТАБИАТНИНГ ЎЗИ ТАБИБ» РУКНИ МУХЛИСЛАРИГА

ХАР нарсанинг ниҳояси ва меъёри бор, дейдилар. Мана, салкам бир йил-дирки, «Табиатнинг ўзи табиб» рукни рўзномамизнинг шанба сонларида деярли узлуксиз давом этирилди. Бизнинг олдимиизга кўйган асосий мақсадимиз — рўзнома ўкувчиларига, муштариylарга, шу соҳа муҳлисларига наботот илмига оид баъзи бир ибтидий тушунчалар, бошлангич маълумотлар бериш эди, холос. Эндиликда биз бу муддоимизни бир қадар тўлиғ адо этдик, деб ўйлаймиз. Шу руки остида элликдан зиёд ўсимликлар, мева ва сабзавот турлари ҳақида мақолалар беришга улгурдик.

Наботот илми соҳасида ўз билимларни чукурлаштириши истовчилар бўлса, кейинги пайтда чоп этилган рисолаларга ёхуд аллома табибларимизнинг қадимий асарларига мурожаат этишларини маслаҳат берамиз. Абу Али ибн Сино, Абу Райхон Беруний, Мансур Факих Илес, Ҳаким ал-Кирманий, Мулла Муҳаммад Юсуф Қаҳдол, Нажмиддин Ҳўжа Ҳоки, Муҳаммад Илоқий, ибн Масавайх сингари ўнлаб олимларнинг фаoliyatlariда табиат неъматлари бўлмиш маданий ва ёввойи тарзда ўсадиган ўсимликларнинг шифобахшии хусусиятларига жуда катта ўрин берилган. «Ал-қонуни

фит-тиб», «Сайдана», «Китоб-ат-танвири фи-листилоҳот-ит-тиббия», «Рисола дар ташрихи бадани инсон», «Ал-асбоб ва-л-аломат», «Рисола дар чўби Чиний», «Ҳавосул ашё», «Тиббий ўғитлар» каби асарларни мутолаа қилган кишилар наботот соҳасидаги ўз билимларни қамолатга етказишилари мумкин.

«Табиатнинг ўзи табиб» рукни рўзнома-хонларнинг диккәт-эътиборини тортганлиги бизларни мамнун этиди, албатта. Таҳририята келиб турган жуда кўплаб мактублар, қўнғироқлар мавзуни ҳар томонлама кенг ёритишимида бизга ёрдам берди. Ўз навбатида биз мазкур мактубларнинг муаллифларига ўзимизнинг астойдил миннатдорчиликимизни изҳор этамиз.

Азиз муштариylар! «Табиатнинг ўзи табиб» рукни остида мақолалар берилишининг тұхтатилиши алоқаларимиз батамом узилади, деган маънени англатмайди. Асло. Сизларни қызықтирган бошқа мавзулар хусусида таҳририятимизга мактублар йўллайсиз ва ўзларингизнинг қимматли фикр-мулоҳазаларингиз билан рўзномамизни ўқимишли ва қызиқарли қилиш борасида муносиб ҳисса кўшасизлар, деган умиддамиз.

Руки эмакдоши: Р. УМАРОВ.

Урта Чирчиқ марказий түгүруқхонасида бир неча йиллардан бері ишлаб келдиган ҳамшира Фотима Болтахонова жажжилар устида доим парвона. Ўз хизматини қаққон ва сиддиддан бажараётган бу нахоткорни оналар самимий хурмат қиласидилар. СУРАТДА: Фотима Болтахонова ҷаҳалоқлар хонасида. Сураткаш У. ҲАМИДОВ.

ИЛҲОМ ЭРКАЕВ ОТА-ОНАСИГА САЛОМ ЙЎЛЛАМОҚДА

Илҳом Эркаев тирик! Бунг биз бу ҳақда унинг ота-онасига хабар цила оламиз.

Журналистнинг деярли бир кечао-кундуз давом этган изланиши мужоҳидлар қўлида асирилдида сақланётган аскар тақдирини билиб олишга ёрдам берди.

Тошкент—Москва — Абу-даби алоқаси тез ишлади. Воқеа буидай бўлди.

«Известия» рўзномаси 12 ноябр куни босиб чиқарган афғон қуролли муҳолифлари делегациясининг Москва да бўлиши тўғрисидаги жабарда бир нарса бизнинг ўтибормизни ўзига тортди. Мужоҳидлар Москвага келиш олдидан хайрли бир иш килишибди. Улар Москвага келётшиб ўзбекистонлик аскар И. Эркаевни ўзлари билан биргалиқда Саудия Арабистонига олиб келишибди. Улар Москвага ўша мамлакат орқали келишлари керак эди.

«Биз ундан Ватанинга

қайтишни хоҳлайсанми, деб сўрадик. У иккиланди. Эркаев ўз ота-онаси билан гаплашиб бир қарорга келиши учун унинг ота-онасигини Саудия Арабистонига олиб бориша тайёрмиз», — деди делегация аззоларидан бири профессор Бурхониддин Раббоний «Известия» мухбирига.

Афғон уруши вақтида асирига тушиб қолган аскарларимиз тақдирни ҳозирга келиши ташвишига солмоқда. Эркаевнинг тақдирни Ҳубекистон Ахборот Агентлиги ходимларини ҳам ҳаяжонга солди. Бизнинг илтимосимизга биноан ТАСС Бирлашган Араб амирликлари пойтахти Абудабида ишлаттган ўз мухбири Виктор Лебедев билан алоқа ўрнатади. Мана ҳозиргира, телетайп орқали ТАСС мухбирининг жавоби олинди.

Совет Армиясининг оддий аскари Илҳом Эркаев 1984 йилдан бўён афғон мужо-

ҳидлари қўлида асирилди. У Виктор Лебедевга агар чет элга қайтиб кетишга тўсқинлик қилишмаса, Ватанига бориш учун совет паспортини олмоқчи эканлигини айтди.

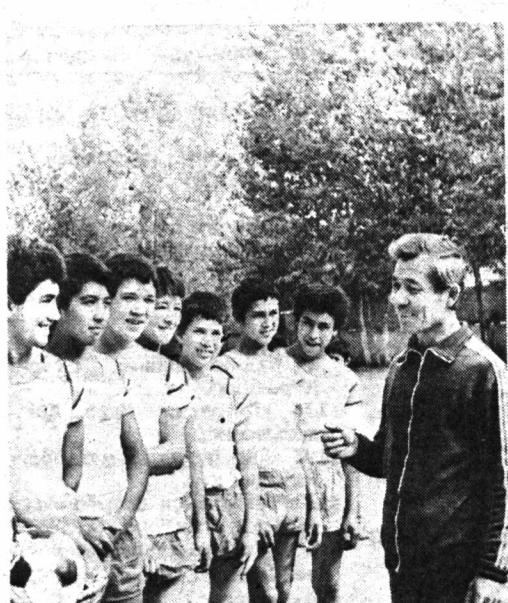
Ҳозир Саудия Арабистонидаги Жидда шаҳрида турган Илҳом Эркаев билан афғон тилмочи — «Жамияти исломия Афғонистон» гурухининг вакили орқали телефонда гаплашилди. Суҳбатдан маълум бўлишича. Қорақалпогистондаги Эллиқалъя қишлоғида түғилган 25 яшар Эркаев Совет Иттифоқида юз берган ўзгаришлардан тўла хабардор эмас. Унинг маънавий ҳолати ҳақида фикр юритиш қийин. Ҳарбий асирининг гапларидан у ўзига қатъий ишонмаётганини пайкаса бўлади. Илҳом ота-онаси билан учрашиш истагини айтди. Бунинг учун ота-онаси Саудия Арабистонига бориши керак, шу билан бирга

у Ватани билан Исломобод орқали алоқа боғлаши афзал кўришини айтib, ўша ердан ота-онасига қўнғироқ қилишга вайда берди.

Илҳом Эркаев ўзининг соғ-саломат эканлигини ота-онасига айтib қўйини илтимос қиласди, улардан «ҳа вотир олмасликни» сўради ва ишларига муваффақият тилади.

СССРнинг Жиддадаги баш консули Лутфулло Исмоил Хўжаев ТАСС мухбира га совет консуллик муасасасалари асирилдиага аскарга ҳар қандай кўмак беришга тайёр эканлигини айтди. Аскар ўзининг бундан бўёнига тақдирини ўзи ҳал қилиши лозим. Совет хокимияти у танлаб олган йўлга таъсир қиласидай. Ҳозир Саудия Арабистонида турган оддий аскар Эркаев афғон муҳолифлари қўлида тутқунликдадир.

(УЗТАГ—ТАСС).

Ўз ишининг устларига барча ҳавас қиласди. Оҳангарондаги 2-мактаб ўқисмий тарбия ўқитувчиси Айнур Жамолхонов ана шундай кишилар қаторига киради. Аввалида «ғаллакор»

футбол командасининг машҳур ўйинчиси, кейинчалик мосҳир ўқитувчи бўлиб етишиди. Мактабнинг юкори синф ўқувчилари шаҳар биринчилигида

ғолиб чиқишганида мураббийнинг хизматлари катта. Суратларда: А. Жамолхонов шоғирдлари билан; машғулот пайти. Р. АЛЬБЕКОВ суратлари.

Тошкент вилоят Адлия бошқармаси жамоаси бошқарманинг етакчи маслаҳатчиси Р. РАЗЗОҚОВАнига онаси

Кумуш РАЗЗОҚОВАнига вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиласди.

Муҳаррир Н. НАСИМОВ.

ЖашКЕМЧУҚ НАҚИКАТЫ

(«Ташкентская правда»)
Орган Ташкентского обкома
Коммунистической партии
Узбекистана и областного
Совета народных депутатов.
Издается на
узбекском языке

МАНЗИЛГОҲИМИЗ:
700000, ГСП, Тошкент,
Ленинград кўчаси, 32

ТЕЛЕФОНЛАР: 33-40-48,

32-53-54 хатлар ва оминалӣ
хиллар бўлни.